

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 75. Landsperga a Suecis capta, eorum Sævitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII. ceciderunt, donec tandem a Rheingardis
A. C. 1633. vivo coacerentur.

§. LXXV.

*Landsperga a Suecis capta, eorum
sævitia.*

*Adlzreit.
Annal. Boic.
l. 18. part. 3.
Theatr. Eu-
rop. tom. 2.*

Postquam igitur Bavaria hostium in-
ursionibus late patuerat, Hornius
& Bannerus Suecici Ductores in No-
cum moverunt, ubi Aldringerus Land-
sperga ad lycum, Memminga & Rain
recuperatis Campidonam armata vi Sue-
cis eripuit, & Hornium, qui Biberach
suppetias ferre festinabat, interciperi
statuit, quem tamen efugit Hornius
cum enim Cæsarea castra tam valde
munita cerneret, ut sine luculenta fru-
rum strage percurrere haud posset.
mutato consilio Mindelheimium &
Kauffburum occupavit, Aldringerum
quem in Wirtembergiam recta tendere
noverat, insecutus: Jamjam cum suis
copiis Lauteram pervenerat, cum pro-
mum ejus agmen Bavari, sine Ducto-
ris imperio aggressi illorum ordines pro-
sternerent, mox tamen ab Hornii copiis
repressi in castra sese recipere compulsi
sunt: Nec benignior fortuna Erbaei fuit
Bavaris legionibus adspirabat; has e-
nim Hornius primo impetu fudit, fra-
gavitque, turmisque aliquot per Dis-
sus

furtum in adversam Danubii oram trans- Sæc. XVII.
 missis alias legiones velut omni hostili A. C. 1633.
 metu solutas oppressit: demum cum
 Bernardo Vinariensi Duce Donawer-
 tham, quo Sueci ex Raina expulsi au-
 fugerant, profectus, junctis viribus
 Bavariam rursus invadere decrevit.
 Eapropter Aldringerus, qui ad lacum
 Brigantinum equitatus partem relique-
 rat, cum reliquis copiis in vicina Ba-
 varix recessit, cui Joannes de Werth
 jussu Maximiliani Electoris e superiore
 Palatinatu reversus, cum valido Equi-
 tatu sese conjunxit, ac Monachium
 contendit. Hunc strenue insequen-
 tur Horniani Vinariensibus juncti, qui
 expoliato oppido Aichen, agrestes om-
 nibus bonis exuerunt, eosque, qui se
 in sylvas abdiderant, canibus venati-
 cis indagantes in vincula abduxerunt,
 & nonnullos etiam Aldringeri milites
 longo itinere fessos oppressere: Diu
 utrinque velitationibus actum; cum
 vero justi prælii copia haud fieret,
 Hornius Landspergæ expugnandæ cu-
 ram Torstenfonio demandabat. Hic
 ergo die decima septima Aprilis im-
 misso tibicine mox deditionem fieri po-
 sulat, civibus vero, ac præsidariis,
 quantumvis numero paucis, ad vali-
 dam urbis defensionem paratis, mæ-
 nia muralibus tormentis verberari ju-
 bet:

Sæc. XVII. bet: Erumpunt nihilominus obfessi
A. C. 1633. cæsisque excubiis & capto Wannero
 Centurione Sueco, præda onusti re-
 eunt, imo oppugnantium ardor defec-
 buisset, nisi Augustani Protestantes,
 qui in Suecorum castris erant, Horri-
 nos ad urbis Catholicæ expugnationem
 accendissent. Igitur resumptis animis
 Urbs tormentis acrius quatitur, ma-
 gna pars mænium nudatur, ac pluri-
 beis globis ingenti numero ejaculatis
 extremum urbi excidium ingruit. Ac-
 cessit ad calamitatis cumulum inter-
 na cives inter & milites dissensio, his
 perterritam defensionem, illis ultro
 neam deditioem suadentibus: Mittun-
 tur ergo ad hostem caduceatores, qui
 tamen ab irato Torstensonio inique re-
 pulsi, cives militesque ad strenue pug-
 nandum accenderunt: Obstitit tamen
 quidam Senator, qui intentata capitis
 poena, ut cives positis armis se domum
 conferrent, præcepit: nudata igitur ci-
 vium statione Suæci intempesta nocte
 portas perrumpunt, & die decima nona
 ejusdem Mensis in urbem penetrant,
 moxque indomitis, impotentibusque fi-
 riis in cives ac præfidiarios tumultuan-
 tur: non cædibus, non præcipitiis, non
 ætati, non formæ, sexuique parcunt,
 sed uno miscentes interitu, nulla Sa-
 crorum Reverentia, nullis innocentia
 respice

respectibus, nulloque pudicitiae fræno, Sæc. XVII.
 ut quemque de Catholicis, casus in- A. C. 1633.
 faustaque fors in manus dederat, pas-
 sim trucidantur, Virgines, ac puellæ
 necdum nobiles a libidinoso milite stu-
 prantur, Matronarum corpora primum
 violata, a truculentis postea immaniter
 in partes conciduntur: & jam in octa-
 vam noctis horam prorogatur hæc
 lamina, quin pereuntium ejulatus, in-
 fantum lacrimæ, ac imbellium preces
 furibundos ad Christianam pietatem
 flectere possent. Postquam vero stupris,
 ac cædibus satiata erat truculentorum
 rabies ac libido, itum est in prædam,
 ædium expilationem, scelera omnia:
 Quatuor omnino dies tenuit depopula-
 tio, in qua nullæ latebræ, nec profun-
 da terræ viscera aut scrutantis militis
 cupiditatem effugerant aut Virginum
 pudicitiam rursus impetitam vix sartam
 servaverant: unde contigit, ut multæ
 Virgines in tectorum latibulis delite-
 scentes, cum deprehendi timerent, ca-
 stimonie discrimen ab alto præcipites
 evaderent, aliæ vero deprehensæ im-
 pudicos pugnis, & unquibus lacera-
 rent, ac depellerent, nonnullæ viros
 ementitæ arma induerent, aliæ vul-
 tus suos fordibus deformarent, aut
 contempta generis nobilitate sordidis
 lacernis abjecta obeuntes servitia pro-
 corum

Sæc. XVII.
A. C. 1633. corum oculis imponerent: Inter ceteras etiam Virgines quædam nec illecebris, nec minis, nec ferro cedens, cum in ea sollicitanda patientiam perderet Lutheranus miles, *moriendum tibi est, inquit, amens filia: illa vero: id in votis habeo,* subjungit Sicarius: *et ut Catholica, vel Lutherana?* mox exclaimantem: *Catholica,* ense in viscera abacta interficit: Postquam vero nec prædæ nec libidini quicquam reliquum esset, Sueci portis qua incensis, quæ contractis, disjectisque propugnaculis ac turribus totam, qua late patet, Regionem cædibus, rapinis, & incendiis fæde devastarunt.

§. LXXVI.

Ratisbona a Suecis recuperata, horum crudelitas in Clericos.

*Le Blanc.
Hist. de Bav.
tom. 4.
Adl. r. l. c.*

Direpta hac urbe Hornius Neoburgum a Bavaris derelictum movit, promotisque inde castris Aichstadium urbem, arcemque deditione cepit, totamque hanc Provinciam gravissimis exactionibus, ac rapinis in vastam prope solitudinem redegit. Sub idem tempus Bernardus Vinariensis capto tubæcine, qui ab Aldringero suppetias petiturus mittebatur, Ingolstadium interceptum incassum moliebatur: quocirca